

20161924406

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 16 ставови 2 и 3 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14,10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16 и 37/16), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 17.10.2016 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА НА КАРДИОВАСКУЛАРНИ БОЛЕСТИ (КВБ) ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2017 ГОДИНА

I. ВОВЕД

Болестите на срцето и крвните садови претставуваат голема, хетерогена група на заболувања и се на прво место како причини за смрт во генералната популација во Република Македонија. Ишемичната болест на срцето со своите четири клинички форми – ангина пекторис, акутен инфаркт на миокардот, ненадејна срцева смрт и ишемична кардиомиопатија, е најчеста болест од оваа голема група на заболувања, а настанува како последица на атеросклероза во коронарните артерии.

Најновите испитувања покажуваат дека атеросклеротичните промени на крвните садови настануваат уште во најраната возраст (после втората година од животот) така што со превенција треба да се започне што е можно порано. Многу студии укажуваат на тоа дека со менување на начинот на живеење во многу развиени земји успеано е морбидитетот и морталитетот од кардиоваскуларните болести да се намали за 40%. Се проценува дека 2/3 од падот на морталитетот се должи на промените на лошите животни навики постигнато преку едукативни програми наменети за генералната популација.

Од посебен интерес и значење се и цереброваскуларните болести, особено цереброваскуларниот инфаркт, субарахноидалното, интрацеребралното и друг вид крвавење кои се вбројуваат во десетте најчести причини за смрт на населението, а се тесно поврзани со болестите на срцето.

Цереброваскуларниот инфаркт е водечка причина за морталитет и морбидитет во светот. Во Република Македонија, годишно има околу 5000 пациенти со цереброваскуларен инфаркт (мозочен удар). Повеќе од 80% од овие инфаркти се од ишемичен тип, предизвикани поради оклутирачки тромб во мозочна артерија. Во светот, ендоваскуларниот третман се користи преку 10 години, а постојат различни направи за негово изведување. Според протоколите на Американската Асоцијација на неврохирурзи, ендоваскуларниот третман би требало да биде прв избор бидејќи е минимално инвазивен, го намалува бројот на денови на болнички престој и дава одлични резултати на долг рок.

Министерството за здравство континуирано ја развива кардиолошката мрежа, преку набавка на нова модерна опрема – ангиографи и отварање на оддели за интервентна кардиологија во повеќе јавни здравствени установи во Република Македонија. Заради непречено функционирање на одделите по интервентна кардиологија се обезбедуваат доктори од странство кои континуирано континуирано едуцираат и работат заедно со нашите доктори. За успешно тековно функционирање и обавување на едукативната дејност за потребите на јавните здравствени установи каде што е набавен ангиограф, како и за работа во ангиосалите и на интензивната нега, неопходно е тимот да биде составен од доктори (интернисти, кардиолози, радиолози и интензивисти) и среден медицински персонал (медицински сестри, инструментарки и радиолошки технолози).

Ангиографијата е медицинска техника за визуелизација на внатрешноста, или луменот на крвните садови во телото, со посебен интерес кон артериите, вените и коморите од срцето. Ова традиционално се прави со инјектирање на радио-контрастно средство во крвните садови и добивање на слика со помош на техники кои користат X-зраци.

Самиот апарат – Ангиограф овозможува користење на оваа техника за визуелизација на различни крвни садови и затоа оваа техника може да биде:

1. Коронарна ангиографија – визуелизација на коронарните артерии
2. Невроваскуларна ангиографија – визуелизација на крвните садови во мозокот
3. Периферна ангиографија – визуелизација на периферните крвни садови (крвни садови на екстремитетите).

Важно е да се истакне дека покрај визуелизацијата односно дијагностичката примена на ангиографот, истиот има и терапевтска односно интервентна намена. Станува збор за поставување на стентови – стентирање во случаеви на присутна стеноза кај артерија како и коил-емболизација кај аневризми и артериско-венски малформации на крвните садови на мозокот, постапки кои се итни и се изведуваат во текот на прегледот.

Од друга страна, кардиохируршките операции се едни од најсложените хируршки интервенции. Бројот на болни кои имаат потреба од кардиохируршка интервенција е во постојан пораст. Како кардиохируршки интервенции се подразбираат интервенциите на отворено срце помеѓу другите реконструкција на срцеви залистоци, замена на срцеви залистоци, аорто – коронарен байпас и ред други интервенции помеѓу кои врвот го зазема трансплантацијата на срце од кадаверичен дарител.

Како и секоја друга гранка од хирургијата, кардиохирургијата бара искусен тим од кардиохирурзи, васкуларни хирурзи, анестезиолози, кардиолози и среден персонал (инструментарки, медицински сестри, анестетичари, перфузионисти).

Со цел навремено дијагностицирање и третман на кардиолошките заболувања кај педијатриските пациенти, Министерството за здравство интензивно вложува напори во развојот на педијатриската кардиохирургија и интензивна нега. Воведувањето на педијатриската кардиохирургија и интензивна нега е неопходно во Република Македонија, од причина што значителен број пациенти се упатуваат во странство, или пак доколку тоа не може да се направи за оптимално време, починуваат во Република Македонија, со што влијаат на доенечкиот морталитет, еден од главните индикатори за нивото на здравствена грижа во одредена земја.

Преку соработката со тимот на педијатриските кардиохирурзи од Америка, тимот при Институтот за здравствена заштита на мајки и деца, Белград, Србија, Клинички Центар Србија, Белград, Болница Звездара, Белград и други установи, се намалува бројот на интервенции на деца кои се лекуваат во странство, а воедно и се едуцира македонскиот тим. Тимот за неонатална кардиохирургија е составен од: кардиохирурзи, анестезиолози, интензивисти, интернисти, медицински сестри, перфузионисти, анестетичари, инструментарки и медицински сестри за во интензивна нега.

Со овие интервенции се врши трансфер на know-how на нашиот тим за неонатална кардиохирургија, со што овие интервенции во иднина би ги вршеле самостојно нашите специјалисти во Република Македонија.

За зајакнување на нивото на потребното знаење на населението, со акцент на лица со постоење на фамилијарна историја на КВЗ, ќе се одржат едукативни работилници за потенцирање на ризикот и последиците од КВЗ како и начините за нивна успешна превенција со практикување на здрав животен стил. Ќе се спроведуваат и тренинзи на млади лекари за

епидемиологијата на КВЗ, економскиот товар на овие заболувања врз јавно здравствениот буџет како и неопходната потреба од имплементација на мерките за нивно превенирање т.е. ефикасно рано спречување како и нивно редовно пријавување.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Главни цели на Програмата за превенција на кардиоваскуларни болести (КВБ) во Република Македонија за 2017 година се:

- Превенција на факторите на ризик;
- Навремено препознавање на КВБ;
- Намалување на смртноста и инвалидитетот;
- Одржување на семинари/работилници со презентирање на најновите сознанија во превенцијата, патологијата и лекувањето на КВБ;
- Едукацијата на тимот од државната кардиохирургија од страна на едукатори кои со своето искуство и знаење ќе го надоградат и пренесат на останатите инволвирани колеги. Тимот се состои од специјалисти по кардиохирургија и анестезија и среден медицински персонал (медицински сестри, инструментарки и перфузионисти);
- Едукација на здравствените работници од јавните здравствени установи од Република Македонија каде што е набавен ангиограф, од страна на тимот кој е составен од доктори (интернисти, кардиолози, радиолози и интензивисти) и среден медицински персонал (медицински сестри, инструментарки и радиолошки технолози)
- Едукација на нашиот тим за неонатална кардиохирургија од страна на тимот кој е составен од доктори (кардиохирурзи, анестезиолози, интензивисти, интернисти) и среден медицински персонал (медицински сестри, перфузионисти, анестетичари, инструментарки и медицински сестри за во интензивна нега)
- Обезбедување поддршка на професионалците почесто практикување на ендоваскуларни и васкуларни интервентни процедури преку обезбедување едукација и специфичен потрошен материјал кој се користи во овие процедури;
- Лекување на пациенти од цереброваскуларни болести, особено цереброваскуларниот инфаркт, субарахноидално, интрацеребрално и друг вид крвавење, со должина на болнички престој повеќе од 5 години;
- Подобрување во лекувањето на секундарно и терциерно ниво;
- Подобрување на квалитетот на живот кај пациентите со кардиоваскуларни болести
- Зајакнување на здравствениот систем на Република Македонија, како би бил во состојба да одговори на се поголемото оптеретување на населението со кардиоваскуларни болести.

III. ИЗВРШИТЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Извршители на активностите на Програмата се:

- Министерство за здравство
- Универзитетската клиника за кардиологија – Скопје
- Универзитетската клиника државна кардиохирургија – Скопје
- Универзитетска клиника за радиологија – Скопје
- Универзитетска клиника за неврохирургија – Скопје
- ГОБ „8-ми Септември“ – Скопје
- Универзитетска клиника за детска хирургија – Скопје
- Универзитетска клиника за детски болести – Скопје
- Медицински факултет Скопје
- Општи, клинички и специјални болници

- Здравствени домови
- Избрани лекари на примарно ниво на здравствена заштита
- Институт за јавно здравје – Скопје
- Центри за јавно здравје
- Професионални здруженија и невладини организации
- Државен завод за статистика

Медицинскиот потрошен материјал за ендоваскуларните и васкуларни интервентни процедури ќе ги набавува Министерството за здравство врз основа на јавна објава, а дистрибуирањето до јавните здравствени установи извршители на активностите, врз основа на доставената потреба за извршување на здравствените услуги или процедури, ќе ги обезбедуваат добавувачите кои ќе бидат избрани како најповолни на јавниот повик. Јавните здравствени установи, извршители на здравствените услуги ќе водат евиденција за пациентите и дадената терапија. Видот на материјалот е специфициран согласно потребите за интервенциите – коили, жици и катетри за церебрални крвни садови, балони, интродјусери и конектори, неуростентови и балони, сетови за аспирациска тромбектомија и други потребни потрошни материјали.

IV. ПОТРЕБНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈАНА ПРОГРАМАТА

За реализација на мерките и активностите предвидени со Програмата за превенција на кардиоваскуларните болести во Република Македонија за 2017 година потребни се следните средства:

Активност	Реализатори	Износ
1. Формирање и одржување на база на податоци за пациентите кои се опфатени со рехабилитациониот третман	Универзитетска клиника за кардиологија Завод за превенција, лекување и рехабилитација на кардиоваскуларни заболувања	30.000,00
2. Одржување на семинари/работилници со референтните кардиолози со цел запознавање со новите индикации за имплементација на сите типови на пејсмејкери и ехокардиографија низ Републиката	Универзитетска клиника за кардиологија Македонско лекарско друштво	20.000,00
3. Обука за ракување со дефибрилатор	Универзитетска клиника за кардиологија	50.000,00
4. Средства наменети за образовни и договорни услуги за тимот кој ја основаше државната кардиохирургија и континуирано работи на растот и развојот на државната кардиохирургија.	Министерство за здравство Универзитетска клиника за државна кардиохирургија	12.900.000,00
5. Средства наменети за образовни и договорни услуги за тимот кој континуирано работи на развојот на кардиолошката мрежа и ставање во функција на ангиосалите во повеќето јавни здравствени установи во Република Македонија	Министерство за здравство Градска општа болница „8-ми Септември“ Клиничка болница Тетово Клиничка болница Битола Клиничка болница Штип Општа болница Струмица	2.000.000,00
6. Средства наменети за образовни и договорни услуги за тимот на педијатриски кардиохирурги од Америка, Институтот за здравствена заштита на мајки и деца, Белград, Србија, Клинички Центар Србија, Белград, Болница Звездара, Белград кои континуирано ги воведуваат и развиваат неонаталните кардиохируршки интервенции и интензивната нега	Министерство за здравство Универзитетска клиника за детска хирургија Универзитетска клиника за детски болести	3.000.000,00
7. Обезбедување на медицински потрошен материјал за ендоваскуларните и васкуларни интервентни процедури – механички тромбектомии и емболизација на церебрални анеуризми	Универзитетска клиника за радиологија Универзитетска клиника за неврохирургија Градска општа болница „8-ми Септември“	3.000.000,00
8. Лекување на пациенти од цереброваскуларни болести, особено цереброваскуларниот инфаркт, субарахноидално, интрацеребрално и друг вид крвавење, со должина на болнички престој повеќе од 5 години	Јавни здравствени установи во Република Македонија	2.000.000,00
ВКУПНО:		23.000.000,00

V. ДОСТАВУВАЊЕ НА ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

Јавните здравствени установи кои се извршители на оваа програма, најдоцна до 31.1.2018 година да достават до Министерството за здравство годишни извештаи за реализираните мерки и активности во 2017 година, предвидени со оваа програма.

VI. ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата ќе се реализира во обем и содржина на средствата одобрени од Буџетот на Република Македонија за 2017 година во вкупен износ од 23.000.000,00 денари, од кои 5.000.000,00 денари од основниот буџет и 18.000.000,00 денари од Буџетот за самофинансирачки активности на Министерството за здравство. Со програмата ќе се врши и исплата на неизмирени обврски за реализирани програмски активности од 2016 година.

VII. Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе отпочне да се применува од 1 јануари.2017 година.

Бр. 42-7816/1
17 октомври 2016 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Никола Тодоров, с.р.